

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-590/17

Henri Pouvin

ja

Marie Dijoux

versus

Electricité de France (EDF)

(eelotsusetaotlus,
mille on esitanud Cour de cassation (Prantsusmaa))

Euroopa Kohtu (kolmas koda) 21. märtsi 2019. aasta otsus

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 93/13/EMÜ – Kohaldamisala – Artikli 2 punktid b ja c – Mõisted „tarbija“ ja „müüja või teenuste osutaja“ – Eluaseme soetamise rahastamine – Tööandja poolt töötajale ja tema abikaasale kui solidaarsele kaaslaenusajale antud kinnisvara soetamise laen

1. *Tarbijakaitse – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Direktiiv 93/13 – Mõiste „tarbija“ – Ettevõtja töötaja ja tema abikaasa, kes sõlmivad selle ettevõtjaga krediidilepingu, mille sõlmimise võimalus on üksnes ettevõtja töötajatel ja mille eesmärk on rahastada isikliku eluaseme soetamist – Hõlmamine (Nõukogu direktiiv 93/13, artikli 2 punkt b)*

(vt punktid 29–32 ja 43 ning resolutsioon)

2. *Tarbijakaitse – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Direktiiv 93/13 – Kohaldamisala – Mõiste „müüja või teenuste osutaja“ – Ettevõtja, kes sõlmib oma majandus- või kutsetegevuse raames töötaja ja tema abikaasaga krediidilepingu, mille sõlmimise võimalus on üksnes ettevõtja töötajatel ja mille eesmärk on rahastada isikliku eluaseme soetamist – Hõlmamine – Krediidilepingute sõlmimine, mis ei ole asjaomase ettevõtja põhitegevusala – Mõju puudumine (Nõukogu direktiiv 93/13, artikli 2 punkt c)*

(vt punktid 39–43 ja resolutsioon)

Kokkuvõte

Euroopa Kohus võttis 21. märtsi 2019. aasta kohtuotsuses Pouvin ja Dijoux (C-590/17) seisukoha küsimuses, kuidas tõlgendada direktiivis 93/13¹ määratletud mõisteid „tarbija“ ja „müüja või

¹ Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT 1993, L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/2, lk 288).

teenuste osutaja“ seoses nõudega tasuda teatava ettevõtja poolt tema töötajale ja viimase abikaasale eluaseme soetamiseks antud kinnisvara laenu raames tagasi maksta jäänud summa.

Nimetatud laenulepingu tingimuse kohaselt lõpeb leping automaatselt juhul, kui laenusaja ei kuulu mis tahes põhjusel enam äriühingu töötajate hulka. Kui asjaomane töötaja lahkus töölt, lõpetasid tema ja ta abikaasa laenumaksete tasumise. Nimetatud lepingutingimuse alusel kaebas äriühing laenusajaad põhisumma, intressi ja leppetrahvi maksmise nõudes kohtusse.

Esimese astme kohus tunnistas selles kohtuasjas ebaõiglaseks lepingu tingimuse, mille kohaselt laenuleping automaatselt lõpeb. Apellatsioonikohus tühistas nimetatud kohtuotsuse, sedastades, et vaidlusalune leping lõppes automaatselt kuupäeval, mil töötaja lahkus töölt. Kuna töötaja ja tema abikaasa leidsid, et nad olid tegutsenud tarbija rollis ning et lepingu tingimus – milles on ette nähtud laenulepingu lõppemine lepinguga mitteseotud põhjusel, nagu on ette nähtud nende laenulepingus – on ebaõiglane, esitasid nad selle otsuse peale kõrgeimale kohtule kassatsioonkaebuse.

Mis esimesena puutub mõistesse „tarbija“², siis otsustas Euroopa Kohus, et selle mõiste alla kuuluvad teatava ettevõtja töötaja ja tema abikaasa, kes sõlmivad selle ettevõtjaga krediitdilepingu, mille sõlmimise võimalus on peamiselt üksnes ettevõtja töötajatel ja mille eesmärk on rahastada isikliku eluaseme soetamist. Siinkohal täpsustas Euroopa Kohus, et asjaoluga, et füüsiline isik sõlmib oma tööandjaga muu lepingu kui töölepingu, ei ole iseenesest vastuolus nimetatud isiku määratlemine „tarbijana“ direktiivi 93/13 tähenduses. Samuti märkis Euroopa Kohus, et asjaolu, et teatavat liiki tarbijalepinguid saavad sõlmida ainult teatavat liiki tarbijad, ei jäta neid selle direktiivi tähenduses „tarbija“ staatusest ilma. Mis lisaks puutub töölepingute direktiivi 93/13 kohaldamisalast väljajätmisse, siis otsustas Euroopa Kohus, et tööandja poolt töötajale ja tema abikaasale antud kinnisvara soetamise laenu ei saa käsitada „töölepinguna“, kuna see ei reguleeri töösuhet ega käsitle töötingimusi.

Mis teisena puutub mõistesse „müüja või teenuste osutaja“³, siis otsustas Euroopa Kohus, et see mõiste hõlmab ettevõtjat, kes sõlmib oma töötaja ja tema abikaasaga oma majandus- või kutsetegevuse raames sellise krediitdilepingu, mille sõlmimise võimalus on peamiselt üksnes ettevõtja töötajatel, olgugi et krediidi andmine ei ole tema põhitegevusala. Siinkohal täpsustas Euroopa Kohus, et isegi kui tööandja põhitegevusala ei ole pakkuda rahastamisvahendeid, vaid tarnida energiat, on sellel tööandjal teave ja tehnilised teadmised, inimressurss ja materiaalsed vahendid, mis füüsilisel isikul, nimelt teisel lepingupoolel, eeldatavasti puuduvad. Lisaks leidis Euroopa Kohus, et oma töötajatele krediitdilepingu pakkumine, millega antakse neile soodustus, mis võimaldab vara omandada, teenib eesmärgi ligi meelitada ja hoida kvalifitseeritud ja oskuslikku tööjõudu, mis toetab tööandja majandus- ja kutsetegevust. Euroopa Kohus rõhutas, et selles kontekstis ei oma see, kas tööandja teenib või ei teeni lepingult otsest tulu, tähtsust tööandja käsitamisel „müüja või teenuste osutajana“ direktiivi 93/13 tähenduses. Seetõttu leidis Euroopa Kohus, et kõnealuses sättes esineva mõiste „müüja või teenuste osutajana“ lai tõlgendus teenib selle direktiivi eesmärgi elluviimist, mis seisneb tarbija kaitsmises teatava ettevõtjaga sõlmitud lepingu nõrgema poolena ning poolte vahel tasakaalu taastamises.

² Direktiivi 93/13 artikli 2 punkt b.

³ Direktiivi 93/13 artikli 2 punkt c.